

Poslání a operační cíle

Úřad Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky (UNHCR)

Regionální zastoupení pro střední Evropu

FOTO: UNHCR/ P. WIGGERS

Organizace OSN pro uprchlíky má mandát OSN k tomu, aby vedla a koordinovala mezinárodní postup při celosvětové ochraně uprchlíků a řešení problémů souvisejících s uprchlíky.

Základním cílem UNHCR je chránit práva a uprchlíků a působit v jejich prospěch. UNHCR usiluje o to, aby každý mohl uplatnit právo žádat o azyl a nalézt bezpečné útočiště v jiné zemi, jakož i právo na dobrovolný návrat domů.

Tím, že uprchlíkům pomáhá s návratem do domovské země nebo s usídlením v jiné zemi, UNHCR také hledá trvalé řešení jejich neshází.

Mandát UNHCR upravuje Statut této organizace a její činnost se řídí Úmluvou o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Protokolem k této úmluvě z roku 1967.

Základní rámec zásad pro humanitární činnost UNHCR stanoví mezinárodní uprchlické právo. Výkonný výbor UNHCR a Valné shromáždění OSN udělily organizaci svolení k tomu, aby se zabývala i dalšími skupinami osob. K nim patří osoby bez státní příslušnosti nebo osoby, jejichž státní občanství je sporné, a v některých případech i vnitřně vysídlené osoby.

UNHCR se snaží o omezování případů násilného vysídlení tím, že podporuje státy a ostatní instituce při vytváření podmínek přispívajících k ochraně lidských práv a smírnému řešení sporů. Se stejným cílem se UNHCR aktivně snaží konsolidovat zpětnou integraci vracejících se uprchlíků v zemi jejich původu, aby tak zabránilo

opětovnému vzniku situací způsobujících výskyt uprchlíků.

UNHCR nabízí uprchlíkům i ostatním osobám nestrannou ochranu a pomoc na základě jejich potřeb a bez ohledu na jejich rasu, náboženství, politické názory či pohlaví. Ve všech svých činnostech věnuje UNHCR pozornost zejména potřebám dětí a snaží se prosazovat rovná práva žen a dívek.

Ve svém úsilí o ochranu uprchlíků a podporu řešení jejich problémů UNHCR spolupracuje v partnerství s vládami, regionálními organizacemi, mezinárodními i nevládními organizacemi.

UNHCR prosazuje princip účasti tak, že se s uprchlíky radí o rozhodnutích, která mají vliv na jejich život.

Svoji činností ve prospěch uprchlíků a vysídlených osob UNHCR také propaguje cíle a zásady Charty OSN: udržovat mezinárodní mír a bezpečnost, rozvíjet přátelské vztahy mezi národy a podporovat úctu k lidským právům a základním svobodám.

Operační cíle

V případě Regionálního zastoupení pro střední Evropu se poslání UNHCR konkretizuje do podoby čtyř operačních cílů.

Úkolem Regionálního zastoupení v Budapešti je pomáhat a radit vládám i nevládním organizacím při:

- 1 zajišťování přístupu žadatelů o azyl na území EU a k řízení o poskytnutí azylu na vnějších hranicích EU v případě Bulharska, České republiky, Maďarska, Polska, Rumunska, Slovenska a Slovinska,
- 2 průběžném sledování a zlepšování životních podmínek žadatelů o azyl v přijímacích střediscích a dalších zařízeních pro uprchlíky, a dbát na to, aby s nimi bylo zacházeno s respektem k jejich věku, pohlaví, různorodosti a zvláštním potřebám,
- 3 zajišťování, aby postupy při rozhodování o právním postavení uprchlíků byly spravedlivé a efektivní a aby azylová legislativa i práce azylových orgánů odpovídala mezinárodním právním normám,
- 4 snaze o nalezení trvalých řešení pro obě strany prostřednictvím fungující politiky integrace a opětovného usídlení a společenského klimatu, který bude vstřícný vůči uprchlíkům a odmítavý vůči xenofobii a rasismu.